

๒๖๕
ความรู้สึกที่หลากหลายจากผลของความผิดหวัง

DIFFERENT FEELING FROM DISAPPOINTMENT

อานุภาพ ธีวรงค์ชัย
ANUPAP REWTHONGCHAI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์
บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2551

KMITL-2008-AR-M-005-404

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ความรู้สึกที่หลากหลายจากผลของความผิดหวัง

DIFFERENT FEELING FROM DISAPPOINTMENT

อานุภาพ ธีวรงค์ชัย

ANUPAP REWTHONGCHAI

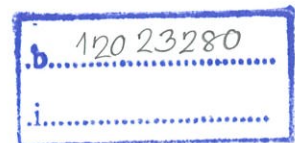
ฉพ.

๑๖๒๕๓

เลขหมู่.....๑๖๕๑

เลขทะเบียน.....๘๗๐๗๘

วัน,เดือน,ปี...๓.๐...๓.๐...๒๕๕๒

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.๒๕๕๑

KMITL-2008-AR-M-005-404

DIFFERENT FEELING FROM DISAPPOINTMENT

ANUPAP REWTHONGCHAI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2008

KMITL-2008-AR-M-005-404

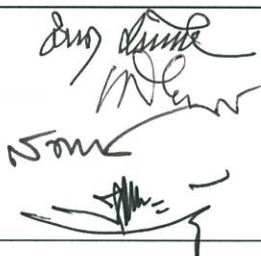
COPYRIGHT 2008

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความรู้สึกที่หลากหลายจากผลของความผิดหวัง
Different Feelings from Disappointment
ชื่อนักศึกษา นายอนุภาพ ธีวรงค์ชัย
รหัสประจำตัว 49062603
ปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา ทักษนศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศ.เกียรติศักดิ์ ชานนนารถ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ศ.ชลุด นิ่มเสมอ		
ศ.เกียรติศักดิ์ ชานนนารถ		
รศ.สุรพงษ์ สมสุข		
รศ.อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์		

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 27 พฤษภาคม 2551 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป
สถานที่สอบ ณ ภาควิชาจิตรศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว
(รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....8.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.....๒๕๕๑.....

หัวข้อวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย)	ความรู้สึกที่หลากหลายจากผลของความผิดหวัง
หัวข้อวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ)	Different feeling from disappointment
นักศึกษา	นายอนุภาพ ธีวรงค์ชัย
รหัสประจำตัว	49062603
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2551
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ ชานนารอด

บทคัดย่อ

ในสังคมมนุษย์ล้วนหลบซ่อนความรู้สึกส่วนตัว ในกรอบของการจัดเรียงลำดับพฤติกรรม ที่สมควรแก่การแสดงออก ต่อส่วนรวมมนุษย์ในสังคมต่างมีความหวังต่อส่วนที่ตนเองหวัง และความหวังเรื่องเดียวกันนั้นมิสามารถแบ่งปันให้กันได้ เพราะจุดประสงค์นั้นมุ่งที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง เมื่อความหวังเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการ แต่ความสมหวังไม่ได้เกิดขึ้นกับทุกคน ผลของสิ่งที่หวังเมื่อเกิดขึ้นกับคนใดคนหนึ่ง ขณะเดียวกันก็มีคนที่พลาดหวังจากความปรารถนานั้นๆ ความผิดหวังจึงมีมากมายในสังคม และเมื่อเกิดความผิดหวังทับถมเป็นเวลายาวนานก็จะกัดกร่อนจิตใจของมนุษย์จนเกิดเป็นความรู้สึกในเชิงลบได้

Thesis Title	Different feeling from disappointment
Student	Mr. Anupap Rewthongchai
Student ID.	49062603
Degree	Master of Fine Arts
Program	Visual Arts
Year	2008
Thesis Advisor	Assoc. Prof.Kiettisak Chanonnart

ABSTRACT

Generally, most people in the society do not express all of personal feeling. Hence, they have to arrange and order their expressions in the good way when they appear to the public. However, all human have wishes and desires and these cannot share to others. This is because these feelings are individual. One wish belongs to one people so many people need wishes and desires. However, all guys cannot do as their wishes. Someone can face to disappointed feeling. Many disappointments are happened in he society and if these conditions happen, they will corrode and destroy human's mind to be as negative thinking finally.

กิตติกรรมประกาศ

ชีวิตข้าพเจ้ามีความสุขและความสงบในปัจจุบันด้วยการไม่ลืม พระคุณของบิดา มารดา และคณะครู อาจารย์ สำหรับการอบรมสั่งสอนข้าพเจ้าให้ได้ใช้วิชาความรู้ในการดำเนินชีวิตแบบมี สติและรู้จักถุกฎรู้จักผิด ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ ชานนารถ คณะอาจารย์ทุกท่านที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อานุภาพ รุ่งงษ์ชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	V
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
1.3 ขอบเขตของโครงการ.....	2
1.4 แหล่งข้อมูล.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 แรงบันดาลใจและแนวความคิดสร้างสรรค์.....	3
2.1 ศิลปินที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.2 อิทธิพลที่ได้รับ.....	3
2.3 วิเคราะห์งานศิลปิน.....	4
2.3 แหล่งที่มาของความคิดสร้างสรรค์.....	6
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	7
3.1 การสร้างสรรค์แบบร่างและแนวความคิด.....	7
3.2 กระบวนการทำงาน.....	14
3.3 เทคนิคและวิธีการ.....	14
3.4 กระบวนการสร้างผลงานศิลปะ.....	15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์	16
4.1 หลักการวิเคราะห์.....	16
4.2 ความหมายของความงาม.....	16
4.3 ผลงานวิทยานิพนธ์.....	17
4.4 วิเคราะห์กลุ่มรูปทรงต่างๆ.....	24
4.5 วิเคราะห์รายละเอียดแต่ละรูปทรง.....	25
บทที่ 5 สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ.....	26
บรรณานุกรม.....	27
ประวัติผู้เขียน.....	28

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 โลก ค.ศ.1988 ของ Francisco clemente.....	4
2.2 Curbon and Sanguiniu and Blood on Hardpaper, 2004.....	5
2.3 Sun, 1980.....	5
3.1 ผู้เก็บเกี่ยวความทุกข์ไป.....	8
3.2 หอคอยแห่งความหวัง.....	9
3.3 มนุษย์ผู้เจ็บปวดจากการนิโทษ.....	10
3.4 ผู้หลงใหลการถูกเหยียบย่ำ.....	11
3.5 มนุษย์ผู้ถูกขังอยู่ในกรงกระดุก.....	12
3.6 มนุษย์ผู้ชั่วร้าย.....	13
3.7 วาสนาแห่ง รากะ.....	14
3.8 ภาพวัสดุอุปกรณ์.....	15
4.1 ผู้เก็บเกี่ยวความทุกข์ไป. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.....	17
4.2 หอคอยแห่งความหวัง. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.....	18
4.3 มนุษย์ผู้เจ็บปวดจากการนิโทษ. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.....	19
4.4 ผู้หลงใหลการถูกเหยียบย่ำ. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.....	20
4.5 มนุษย์ผู้ถูกขังอยู่ในกรงกระดุก. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.....	21
4.6 มนุษย์ผู้ชั่วร้าย. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.....	22
4.7 วาสนาแห่ง รากะ. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.....	23
4.8 วิเคราะห์กลุ่มรูปทรงในผลงานชื่อ พาจิตวิญญาณที่บอบช้ำกลับบ้าน.....	24
4.9 ภาพร่างผลงานชื่อ โคนขังนานจนเป็นสิงห์โต.....	25

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

สรรพสิ่งในโลกมนุษย์ล้วนต้องมีคู่เพื่อสืบสานชาติพันธุ์และวิวัฒนาการต่อไป แต่มนุษย์มีการเลือกรับและปฏิเสธได้เนื่องจากความสามารถในการคิดและมนุษย์มีจิตวิญญาณที่ลึกซึ้ง ประสิทธิภาพอันมาจากความซับซ้อนของสมองได้สร้างรูปแบบชีวิตที่เริ่มมาจากการปลูกฝังโดยสังคมอันเป็นสถานที่ที่มนุษย์ต้องปรับตัวให้เข้ากันแต่โอกาสที่จะเป็นได้ตามค่านิยมที่สังคมเป็นอยู่ก็มีโอกาสที่จะสมหวังและผิดหวังอยู่ตลอดเวลาไม่เที่ยงแท้ เรื่องราวแห่งความรักและความต้องการอันมิได้รับการตอบสนอง สร้างส่วนเกินอันเป็นความทุกข์อันละเอียดอ่อนและเกาะติดแน่นในควาทรงจำ

การอยากมีอยากได้ทำให้เกิดการกระทำและผลของการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อและไม่ว่าผลนั้นจะตรงตามที่มนุษย์ต้องการหรือไม่ก็หาใช่ข้อยุติเพราะหากผลลัพธ์นั้นตรงตามที่ต้องการก็จะมี ความอยากที่จะได้เพิ่มมากขึ้นในทางตรงกันข้ามหากไม่ตามที่ตนเองต้องการก็จะเกิดการดิ้นรนเพื่อการทำในสิ่งใหม่่วนเป็นวงกลมของกิเลส กรรม วิบาก อยู่อย่างนั้นหรือเรียกว่าวัฏสงสาร

วัฏสงสารแท้ที่จริงเป็นเรื่องของการเวียนวนของ 3 สิ่ง คือ

1. ของความอยาก
2. ของการกระทำตามความอยาก
3. ของการได้ผลอย่างใดอย่างหนึ่งมาจากการกระทำ

ถึงแม้ในทางพุทธศาสนาจะเสนอการพ้นทุกข์และการดำรงชีวิตอย่างมีศีลธรรมโดยไม่หมกมุ่นอยู่ในความลุ่มหลงของกิเลสตัณหาแต่มนุษย์ในสังคมก็ยากที่จะปฏิบัติตามถึงแม้จะมีผลกระทบที่เกิดการละเมิดศีลธรรมแต่ก็ยังคงเป็นภาระแห่งความทุกข์ที่ทุกคนไม่ปล่อยวางแม้จะมีหนทางที่สว่างคอยช่วยหนุนอยู่แต่ภาระแห่งความทุกข์นั้นก็สะสมอยู่ในจิตใจ ผลกระทบจากความสิ้นหวังของมนุษย์คือ พลังเงิบ เปรียบได้ดังคลื่นใต้น้ำที่รอเวลาที่จะเปลี่ยนเหตุการณ์ต่างในชีวิตมนุษย์ให้ตกต่ำลงด้วยแรงแห่งการพยายามตอบสนองในสิ่งที่ฝันใฝ่และปรารถนาในตัวตน ชื่อเสียง ความรัก อันจะทำให้ชีวิตสมบูรณ์ในโลกมายาคติที่สังคมสร้างฉากให้กับผู้คนที่ไม่หยุดนิ่งในการแข่งขันซึ่งทุกวันได้เพิ่มความรุนแรงขึ้นทุกวัน

นายแพทย์สมโภช สุขวัฒนา ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยาได้อธิบายผ่านหนังสือพิมพ์มติชน ถึงจำนวนผู้ป่วยทางจิตว่าประมาณ 0.5-1% ของจำนวนประชากรและประเภทที่พบมากที่สุดคือ Schizo Phrenia มีสาเหตุมาจากประสาทหลอนและ Delusion and Hallucination คือมีการคิดว่ามีคนมาปองร้ายมีการหวาดระแวง (Paranoid) และถอยห่างไปจากชีวิตและหาก

อาการติดต่อกันอารมณ์จะวิปริต คิดแต่เรื่องเศร้า ซึ่งกระบวนการเกิดความบกพร่องทางจิตเป็นกระบวนการบีบกดคั้นในการที่จะปรับตัวมาตลอดชีวิต สาเหตุสำคัญก็คือความต้องการของมนุษย์ไม่ได้รับการตอบสนอง โดยเฉพาะด้านอารมณ์ในสังคมทำให้เกิดการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมไม่ได้ เพราะการกดคั้นเนื่องจากความรัก ความอบอุ่น ขาดความมั่นคง ขาดอิสระ อันมีผลกระทบจากความรู้สึกผิดหวังนั้นยังคงมีผลกระทบต่อมนุษย์ไม่เว้นช่วงอายุ และวัยของมนุษย์

1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

เพื่อสะท้อนภาพของจิตใจได้สำนึกที่มีอยู่ในตัวผ่านข้าพเจ้า ผ่านศิลปะ เพราะศิลปะคือการแสดงออกที่สวยงามและมีแง่คิดมุมมองที่เป็นปรัชญาและสามารถสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้มีความผิดหวังทั่วมกกันเป็นเวลานานจนต้องหลบซ่อนไว้เพราะมีความละเอียดอ่อนต่อปมด้อยของตนเอง

1.3 ขอบเขตของโครงการ

มุ่งศึกษาเฉพาะทางเกี่ยวกับปัญหาอันเกิดจากความซับซ้อนของความผิดหวัง เรื่องที่เด่นชัดและนำมาสร้างสรรค์เป็นศิลปะต้องเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เช่นผลกระทบจากความผิดหวังจากความรัก ในประเด็นของหนุ่มสาว

1.4 แหล่งข้อมูล

1. หนังสือปรัชญาที่ประพันธ์ถึงความผิดหวัง เช่น โศลกแห่งความรัก ของท่าน รพินทรนารถ ฐากร
2. ข้อมูลหนังสือ สุขภาพจิต และจิตวิทยา
3. ประสบการณ์ตรงจากผู้ทำวิทยานิพนธ์และข่าวสารจากกลุ่มเพื่อน
4. ข้อมูลจากศิลปะ เช่น ผลงานของศิลปิน ยกตัวอย่างเช่น คลีเมนเต้ และ ศ.เกียรติศักดิ์ ชานนารถ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ความคิดและพฤติกรรมของผู้ที่มีความซับซ้อนกันในเรื่องความผิดหวังจะแสดงผลกระทบในแง่ที่ร้าย เป็นผลร้าย เช่นการทำร้ายตนเองและเป็นอันตรายต่อผู้อื่น ความรุนแรงลักษณะนี้มักสืบสานหาที่ไปที่มาและต้นเหตุได้ยาก เพราะมีความลึกซึ้งอย่างมาก แต่หากพฤติกรรมเหล่านี้ได้แสดงเป็นศิลปะ ย่อมเสมือนเป็นแสงสว่างในประเด็นของผู้ผิดหวังให้สังคมได้เห็นหลังมามองถึงต้นตอที่น่าเห็นอกเห็นใจ และศิลปะนั้นอาจสร้างทัศนคติที่ดีทั้งผู้มีความเจ็บปวดจากความผิดหวังและคนอื่นๆ รอบข้างให้อยู่ร่วมกันโดยไม่มีแบ่งแยก

บทที่ 2

แรงบันดาลใจและแนวความคิดสร้างสรรค์

2.1 ศิลปินที่เกี่ยวข้อง

ฟรานเชสโก คลีเมนเต้ (Francesco Clemente) เกิดเมื่อ ค.ศ.2952 เป็นศิลปินในกลุ่มทรานสจาวอง-การ์ด

ผลงานจิตรกรรมของ คลีเมนเต้ ในกลุ่ม ทราส อวอง-การ์ด ได้แสดงความสนใจวัฒนธรรมตะวันออก ทั้งศาสนา ปรัชญา ศิลปินได้ศึกษาศิลปะตะวันออก ณ เมืองมัทคราส ประเทศอินเดีย

คลีเมนเต้ ผสมผสานวิธีการสร้างสรรค์จากรูปแบบวัฒนธรรมที่หลากหลาย เริ่มจาก ภาพโปสเตอร์ ภาพยนตร์อินเดีย ภาพพิมพ์แกะไม้ญี่ปุ่น และผลงานจิตรกรรม วิลเลียมเบลล์ด และฟูเซลิ (Fuseli) ในฐานะจิตรกรรมที่ไร้รสนิยมซึ่งมองความจริงเป็นเรื่องของรสนิยมที่เหลว

ศิลปะที่แสดงถึงความเร้นลับที่มีทั้งความเป็นตามพิสัย และความทุกข์ ด้วยความเรียบง่ายและความทุกข์ด้วยความเรียบง่ายและเร้าอารมณ์

โดยการกำหนดตัวเองเป็นหนึ่งในผู้สังเกตการณ์ในความเร้นลับต่างๆ เช่น จิตรกรรม 'ไม่มีชื่อ' ค.ศ.1983 เป็นภาพฝันร้ายที่มีใบหน้าคล้ายหน้ากาก ที่ได้รับอิทธิพลมาจาก เอนเซอร์ และบรรยากาศความเจ็บปวดไข้ทางจิตของมุ้งซ์ และความลึกลับน่ากลัวจาก เดอ ดิริโก

ผลงานของคลีเมนเต้ ตรงกันข้ามกับการวาดภาพแบบ อะคาเดมิก แต่เป็นการย้อนกลับไปสู่เทพปกรณัม ซึ่งเป็นที่ห่างไกลสำหรับคนยุคใหม่

2.2 อิทธิพลที่ได้รับ

รูปทรงในงานศิลปะของข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจากความเชื่อในเรื่องราวของงานวรรณกรรมที่อธิบาย บุคคลิกต่างๆ ของตัวละคร เช่น ยักษ์ ลิง เทวดา

รูปทรงในงานศิลปะของคลีเมนเต้ มีความพิเศษในการลดทอนภาพปกติให้มีเส้นที่ บนพื้นฐานของความเรียบง่าย

อิทธิพลจากการสร้างรูปทรงให้มีลักษณะพิเศษจากการผสมผสานความคิดที่เกิดขึ้นจากการศึกษา ดารา ผลที่ได้รับคือ รูปทรงที่มีความสำคัญในเรื่องเนื้อหาและแปลกใหม่ คล้ายกับรูปทรงนั้นกำเนิดจากนวนิยายที่แต่งขึ้นจากเรื่องราวใกล้ตัว

2.3 วิเคราะห์งานศิลปะ

ภาพที่ 2.1 โลก ค.ศ.1988 ของ Francisco clemente

ฟราเซสโก คิเมนเต้

ได้แสดงออกถึงความพยายามย้อนกลับไปค้นหาตัวเองเพื่อหลุดพ้นจากพันธนาการทางความคิด

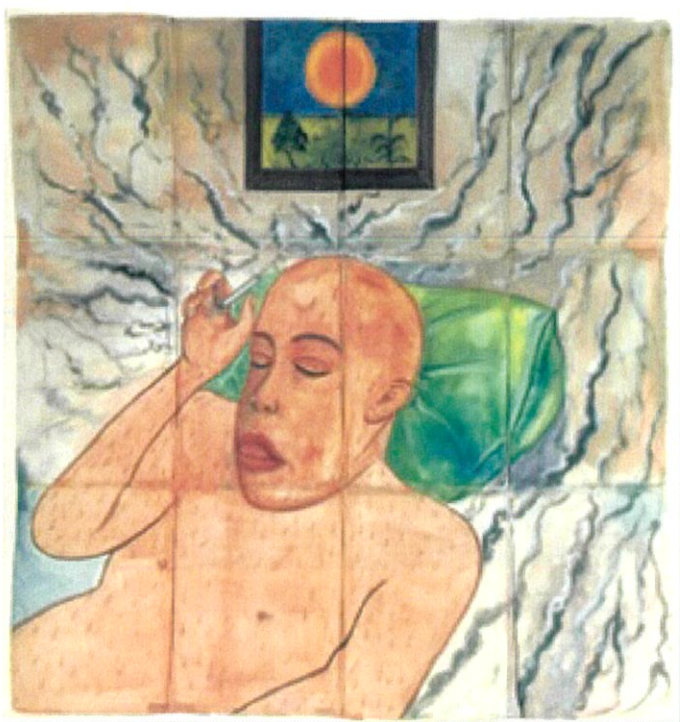
รูปแบบของมนุษย์ที่ผิวดำแต่ยังคงส่วนประกอบของมนุษย์แบบครบถ้วน รูปทรงของถุงที่ผูกปลายอีกด้านหนึ่งไว้กับร่างกายมนุษย์ที่พยายามดิ้นรนขึ้นไปด้านบนพร้อมๆ กับการเหนี่ยวรั้งเป็นผลงานที่อธิบายบุคลิกของมนุษย์ในสังคมที่ศิลปินพยายามสื่อสารสิ่งที่เป็นแง่คิดที่พบ

ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นของ Francisco clemente

ภาพที่ 2.2 Curbon and Sanguiniu and Blood on Hardpaper, 2004.

ตัวอย่างผลงานเกี่ยวกับมนุษย์ของ Francisco clemente

ภาพที่ 2.3 Sun, 1980.

2.4 แหล่งที่มาของความคิดสร้างสรรค์

ผลงานความรู้สึกผิหวงก่อใหเกิดผลรยตอสุขภพกยและใจ รวมทั้งภพหลอนที่มองวาลังคมรอบขางเปลียนไปและจินตนาการเกี่ยวกับความทุกขการทารยตนเอง ทั้งหมดเป็นผลจากการประชดชีวิตด้วยความเสียใจกับสิ่งที่ผิพลาตภพต่างๆ ที่อยู่ในความคิดค่านึงและจิตใต้สำนึก ถูกเชื่อมโยงกับความเชื่อโบราณและคำอธิบายความทุกขจากนวนิยายที่ปรุงแต่งความทุกขจนเป็นที่ยอมรับ เช่น หนังสือที่บรรยายจากการเสร้างโศก เกี่ยวกับความรักผลของความรู้สึกผิหวง สร้างความรู้สึกที่หลากหลายและเป็น แง่มุมที่ลึกซึ้งด้วยศิลปะที่มีการถ้กรองห้เนื้อหาและแนวความคิดและการแสดงออกศิลปะที่จากเกิดผลของความผิหวงจึงเป็นกำลังใจต่อความเจ็บปวดททุกความรู้สึกที่รวมอยู่ในสังคมที่กำลังพัฒนาไปสู่ความเจริญ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานการสร้างสรรค์

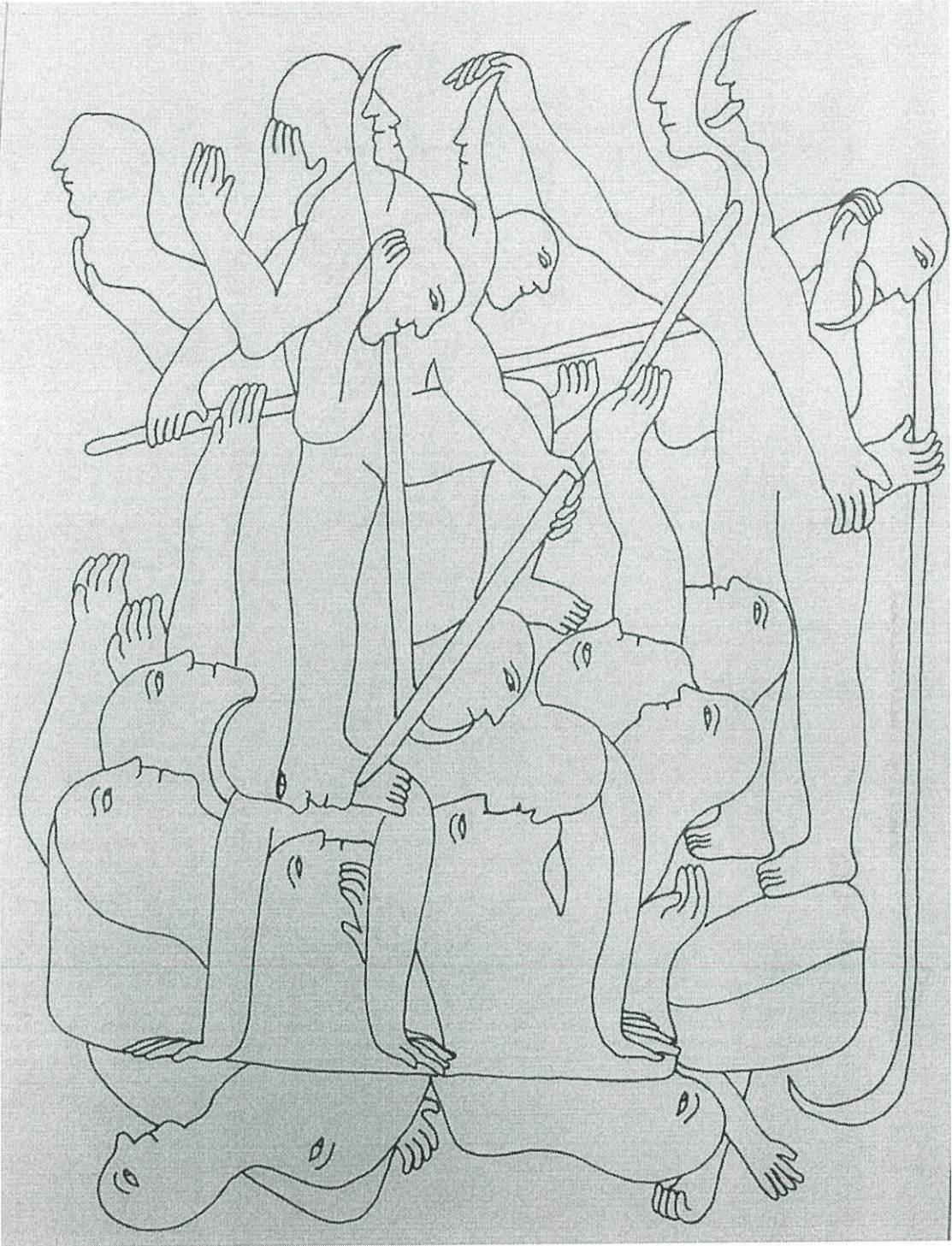
3.1 การสร้างสรรค์แบบร่างและแนวความคิด

ทฤษฎีของฟรอยด์กล่าวไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์เริ่มจากความขัดแย้งซึ่งแสดงออกโดยพลังจิตใต้สำนึกและขณะที่มีความขัดแย้งเกิดขึ้นนั้น คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคิดอิสระเกิดขึ้นมากมาย แต่ในคนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่มีสิ่งนี้ ซึ่งแบบร่างงานจิตรกรรมนั้นเกิดจากการใคร่ครวญและนึกถึงอยู่เป็นเวลานานจนเกิดการนึกเป็นรูปร่างและเริ่มสร้างงานต้นแบบในระหว่างที่กำลังอยู่ในการปฏิบัติงานนั้นก็มีการปรับเปลี่ยนและสรุปเนื้อหาจนลงตัวกับขนาดของกระดาษที่เตรียมไว้ ซึ่งทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด (Guilford) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าความสามารถทางสมองสามารถคิดได้กว้างไกลประกอบด้วย

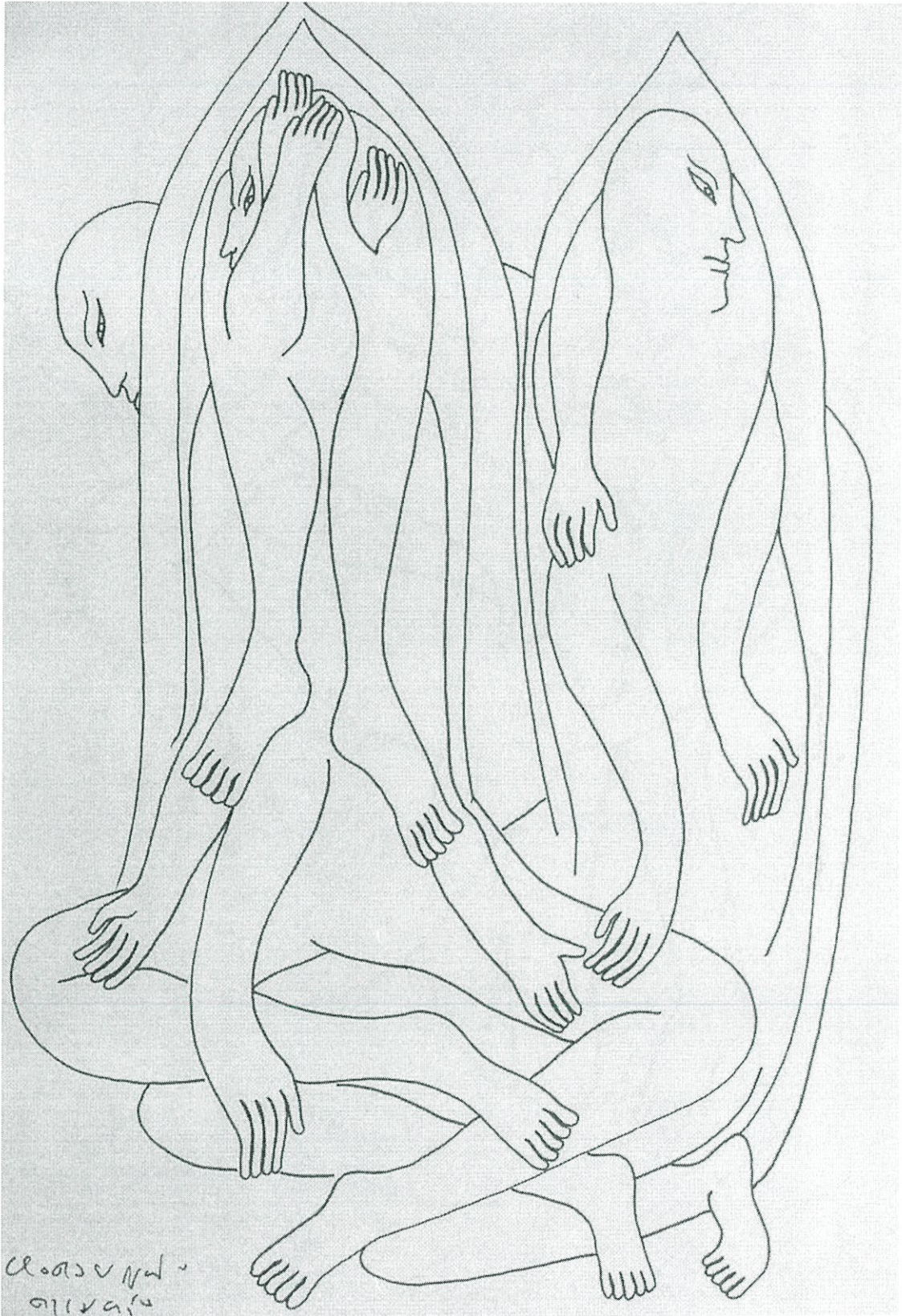
- ความคิดริเริ่ม (Originality)
- ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)
- ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)
- ความละเอียดละออ (Elaboration)

ความยืดหยุ่นของการคิดนั้นแบ่งออกเป็นสองแบบคือ ความยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดที่หลากหลายอย่างอิสระ คนที่มีความยืดหยุ่นในด้านนี้นึกได้ถึงหลายแง่มุมต่างๆ ที่ซ่อนไว้อีกแบบ คือ การยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) เป็นการคิดที่ดัดแปลงใช้เป็นประโยชน์ด้วยความยืดหยุ่นก็ใช้ในการปฏิบัติงานตามความคิดที่ปรับเปลี่ยนตามจินตนาการ

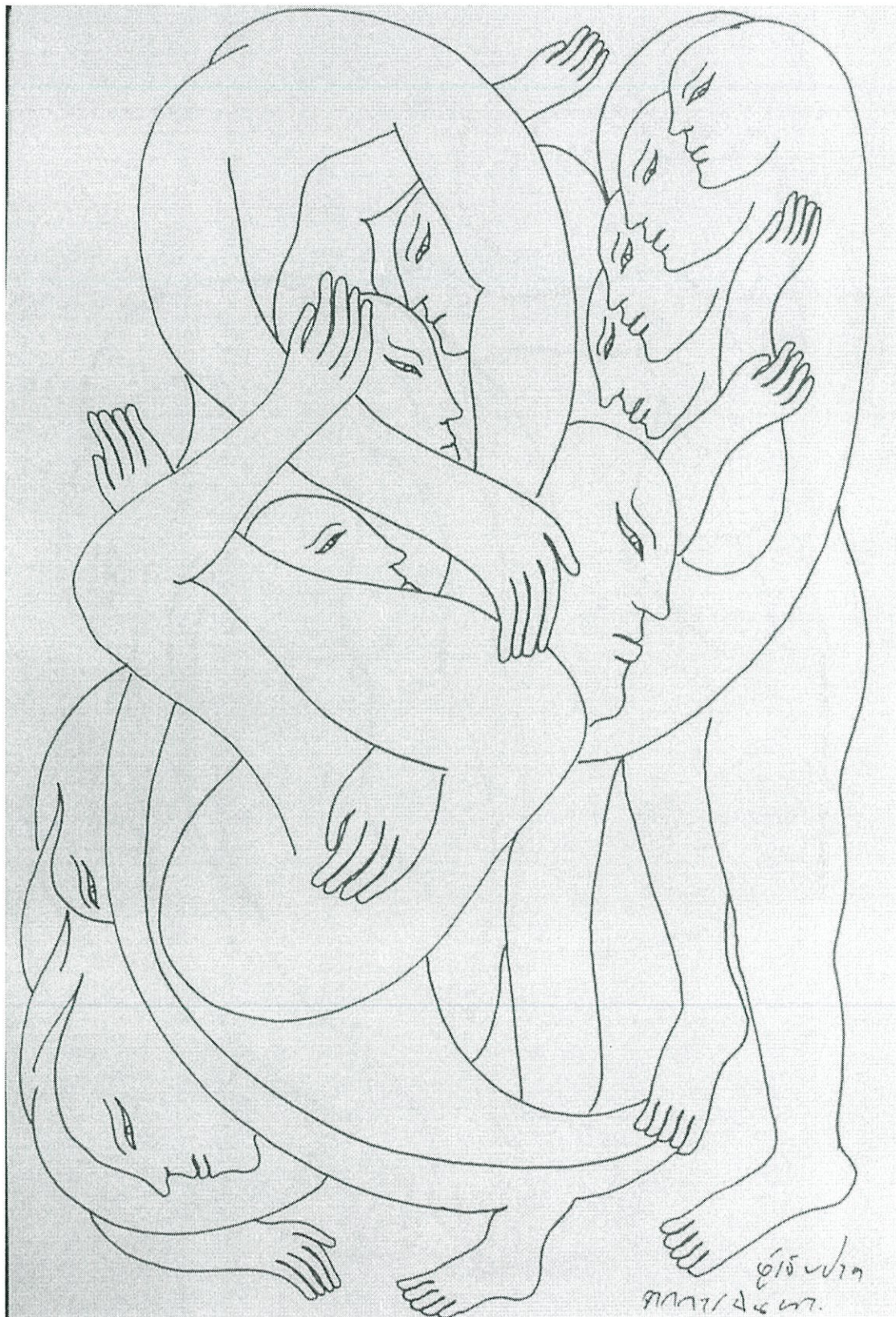
ตัวอย่างภาพร่างผลงาน

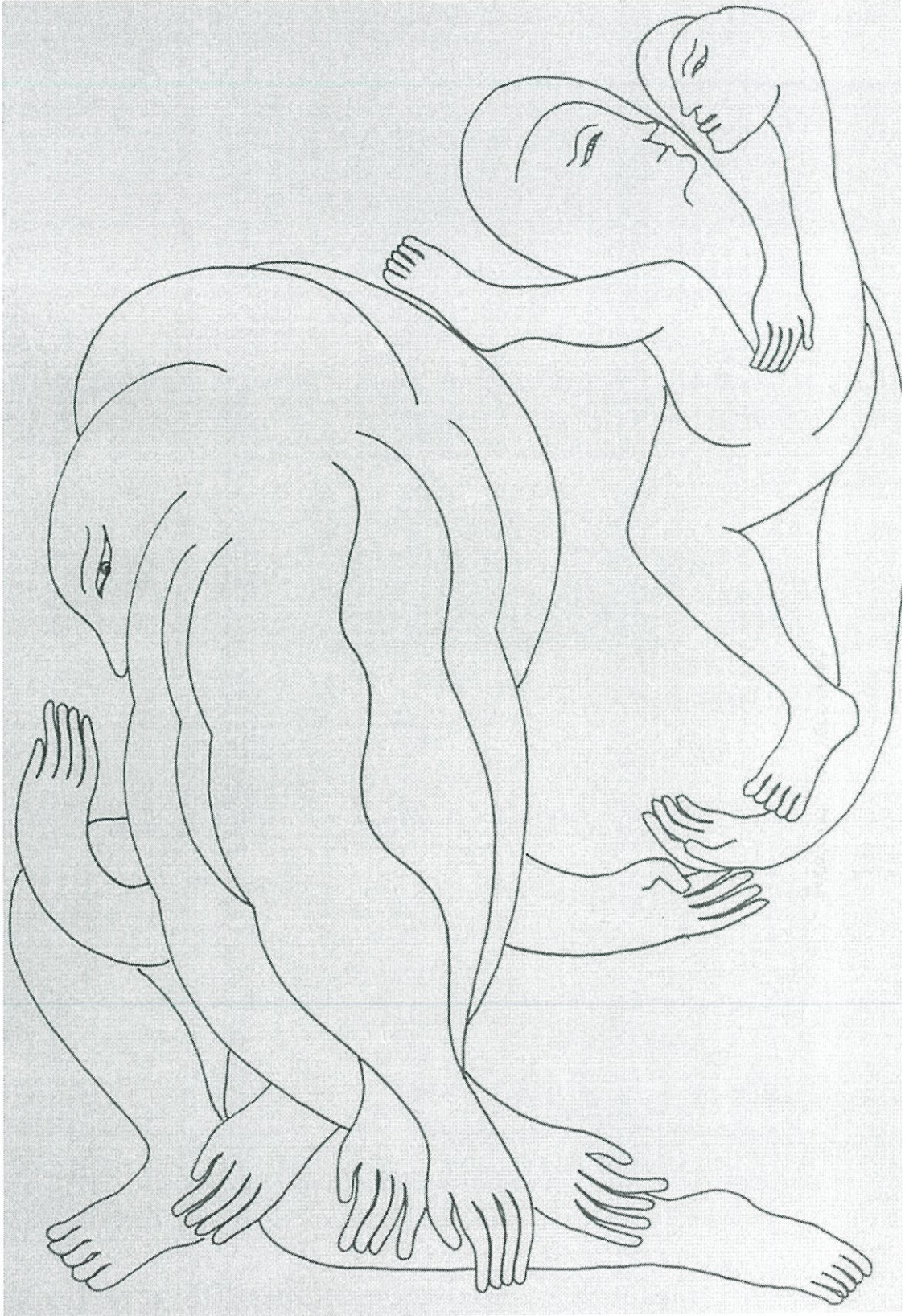
ภาพที่ 3.1 ผู้เก็บเกี่ยวความทุกข์ไป

ภาพที่ 3.2 หอคอยแห่งความหวัง

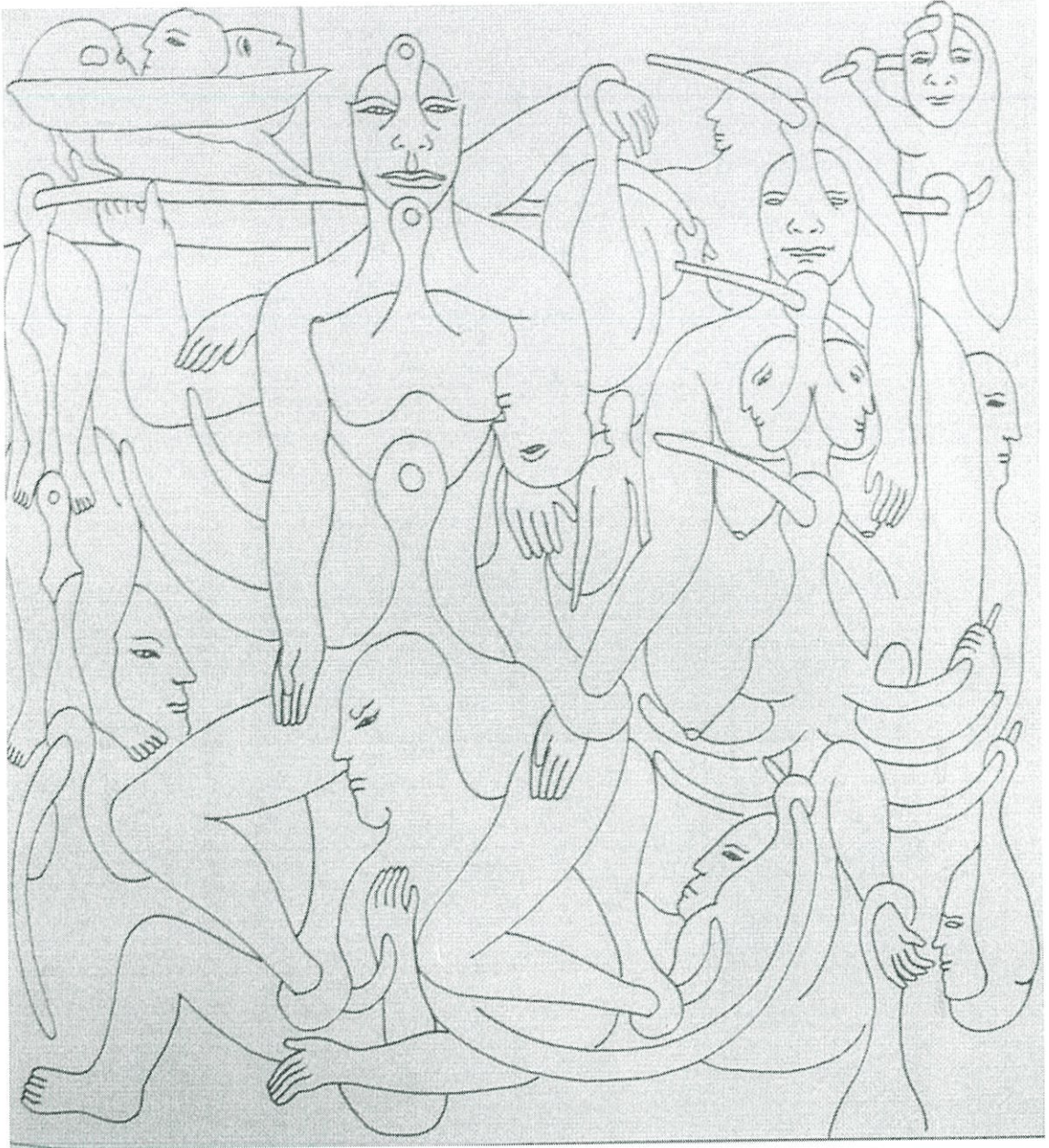
ภาพที่ 3.3 มนุษย์ผู้เจ็บปวดจากการนิทา

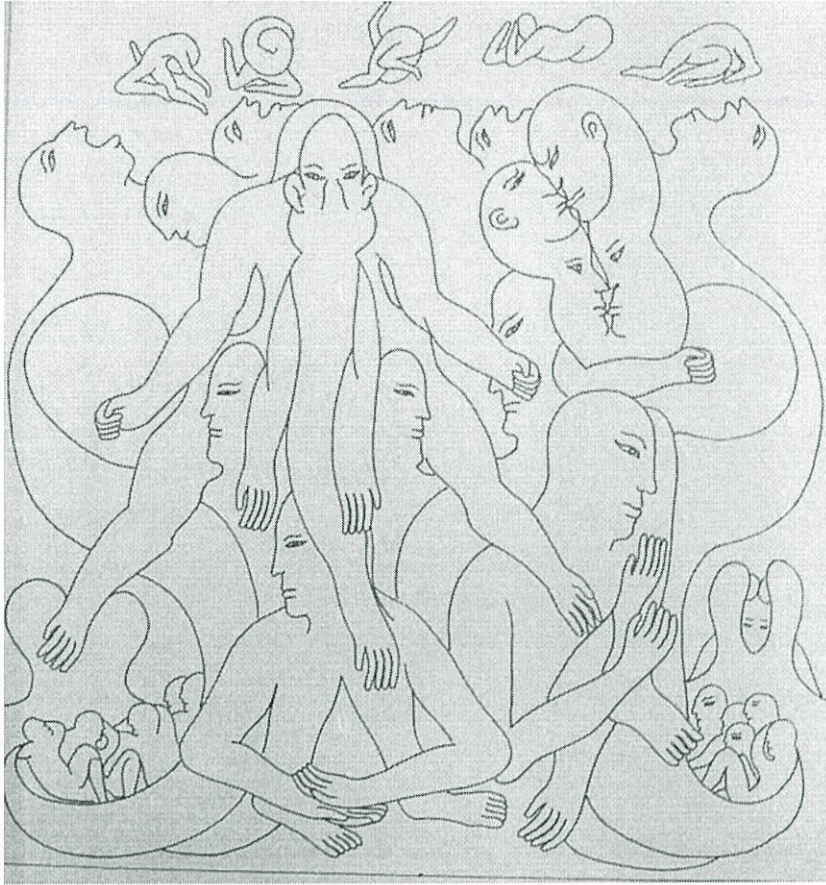
ภาพที่ 3.4 ผู้หลงใหลการถูกเหยียบย่ำ

ภาพที่ 3.5 มนุษย์ผู้ถูกขังอยู่ในกรงกระดุก

ภาพที่ 3.6 มนุษย์ผู้ชั่วร้าย

ภาพที่ 3.7 วาสนาแห่ง ราชะ

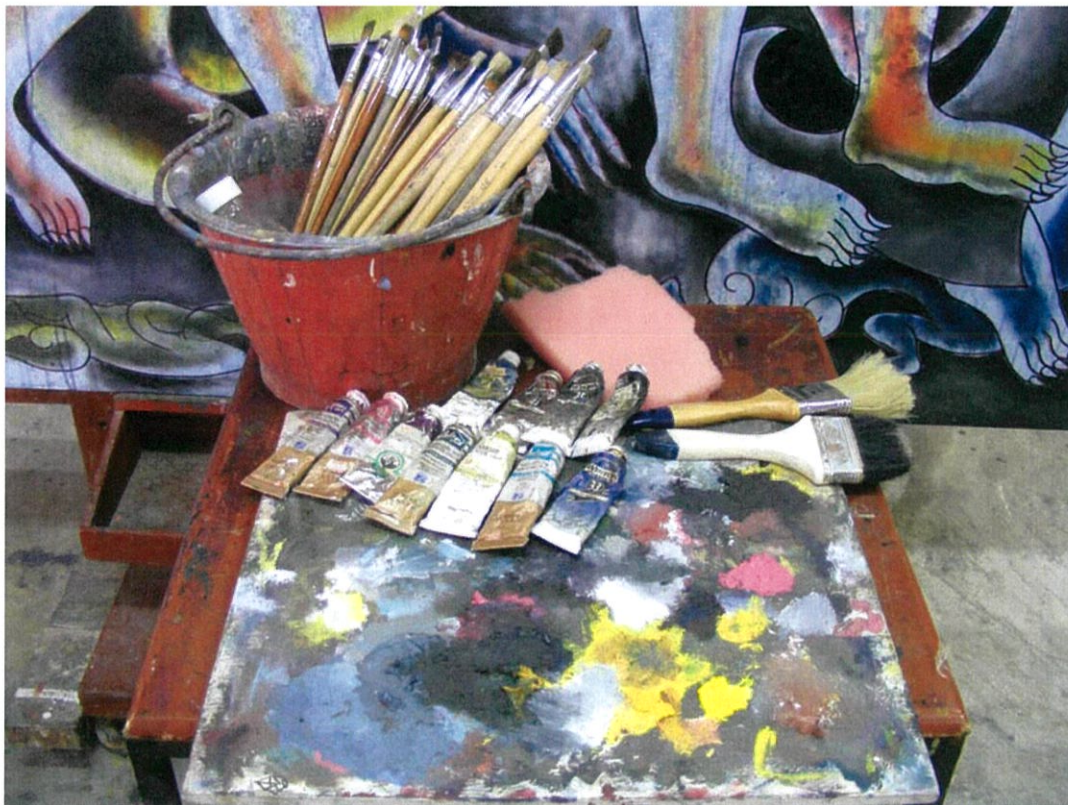
3.2 กระบวนการทำงาน

การคัดเลือกภาพร่างที่เตรียมไว้ในจำนวนมากเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกเพราะภาพร่างจำนวนมากที่ไม่เหมาะสมกับขนาดของงานจริงที่กำหนดไว้ งานภาพร่างที่เหมาะสมส่วนมากจะมีลักษณะที่ซับซ้อนและมากไปด้วยเรื่องราว

กระบวนการสร้างงานภาพร่างเริ่มด้วยการเตรียมกระดาษที่อยู่ในสากลที่ขยายกับงานจริง วางรูปทรงที่คิดไว้คร่าวๆ ลงไปกลางภาพหนึ่งรูปทรงและแบ่งรูปทรงที่หนึ่งออกเป็นสองรูปทรง และรูปทรงก็จะมีรายละเอียดของลักษณะมนุษย์เช่น มือ เท้า ศรีษะ แทรกอยู่ในแต่ละส่วนเพื่อสร้างเนื้อหาที่สมบูรณ์กับที่คิดไว้ในตอนแรกเริ่ม

3.3 เทคนิคและวิธีการ

หลังจากได้ภาพร่างลายเส้นแล้วจึงนำมาขยายลงในเฟรม ส่วนเฟรมต้องเตรียมพื้นด้วยสีอะครายลิกชั้นแรก แล้วซ้ำด้วยการสัคสีเพื่อสร้างรายละเอียด นำภาพร่างมาลอกกลงเฟรมและตัดเส้น จากนั้นลงสีบางๆ และใช้ฟองน้ำ ไล่น้ำหนักให้รูปทรงกลม

ภาพที่ 3.8 ภาพวัสดุอุปกรณ์

3.4 กระบวนการสร้างผลงานศิลปะ

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน

1. การวาดลายเส้น
2. การขยายภาพลายเส้น
3. การลงสีบางเพื่อรักษาความเป็นลายเส้นไว้
4. การลงน้ำหนัก เพื่อความกลมและได้ปริมาตร

ขั้นตอนทั้งหมดสร้างขึ้นมาเพื่อรักษาความสดใหม่ของภาพลายเส้นอันเกิดจากจิตใต้สำนึกซึ่งไม่ต้องการปรับปรุงใดๆ แต่ด้วยขนาดที่เป็นข้อจำกัดจึงต้องใช้สีและทัศนธาตุ เพื่อที่จะนำเสนอความรู้สึกที่มีต่อช่วงอารมณ์นั้นๆ อย่างไม่บิดเบือน

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

4.1 หลักการวิเคราะห์

การสร้างผลงานจิตรกรรมแต่ละชิ้นย่อมมีข้อดีและข้อเสียในงานหนึ่งชิ้น ข้อดีคือแนวทางในการดำเนินงานทั่วไป แต่ข้อเสียคือการปรับปรุงแก้ไขในงานชิ้นต่อไป หากจะมองว่าข้อเสียเป็นส่วนสำคัญในงานจิตรกรรมก็ไม่ครบถ้วนมากนักแต่ความผิดพลาดคือ บทเรียนสำคัญต่อการพัฒนาต่อไป เพราะฉะนั้นการเรียงศึกษาข้อดี้อย่างต่างๆ ในงานศิลปะคือการก้าวไปข้างหน้าอย่างมีรากฐานและยังคงเป็นการประทับประคองทิศทางของจุดเด่นที่ปรากฏในงานศิลปะที่ศิลปินได้สร้างงาน การวิเคราะห์ผลงานศิลปะจึงต้องแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นตามทัศนธาตุ รูป ทรง น้ำหนัก แสงเงา สี และความหมายของงาน

4.2 ความหมายของความงาม

ความรู้สึทกข์ของมนุษย์นั้นไม่ว่าจะส่งผ่านบทกลอนหรืองานศิลปะแขนงใดก็ตามย่อมมีรูปแบบของความงามซ่อนอยู่อย่างแยบยล แม้จะไม่มีเป็นกฎเกณฑ์ แต่ก็ยังมีระเบียบตามแต่ผู้เป็นสร้างสรรค์จะประสานความคิดและเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ ใน โลก ผลกระทบจากความสิ้นหวังของมนุษย์ ได้ถูกถ่ายทอดมานานจนกำเนิดเป็นปรัชญาและงานวรรณกรรม

ความทุกข์นั้นมีน้ำหนักและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตมากกว่าความสุข ถึงแม้ว่ามนุษย์ดิ้นรน ค้นหาความสุขความสำเร็จแต่ความเจ็บปวดและความเศร้ากลับมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา

4.3 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 4.1 ผู้เสียเกี่ยวความทุกข์ไป. สีน้ามันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.

วิเคราะห์ผลงาน

เป็นเรื่องราวของการโหยหาหนทางในการนำความเศร้าออกไปจากจิตใจ ข้าพเจ้านึกถึงช่วงฤดูกาลที่มีการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิตหากจิตใจข้าพเจ้าผู้เจ็บปวดได้ถึงวาระแห่งการปล่อยวางก็หวังที่จะมีผู้มาตัดดวงผลประโยชน์จากการแบกภาระแห่งความเจ็บปวดทรมานนี้ไป

รูปทรง ในภาพกลุ่มคนที่อยู่ด้านบนและเก็บเกี่ยวร่างกายของมนุษย์แสดงถึงการเหยียบย่ำและการขมอยู่เบื้องล่างผู้คนที่มีความทุกข์นั้นไม่สามารถยืนอยู่ด้วยกำลังเหมือนผู้คนที่มีความปกติ

สี เป็นการคลุมโทนสีม่วงเป็นหลัก เพื่อการแบ่งระยะที่ชัดเจนเพราะโดยปกติแล้วข้าพเจ้ามักใช้สีสันที่มากเกินไปจนขาดระยะในภาพด้วยเหตุผลนี้จึงมีการแก้ไขด้วยการคลุมโทนและพยายามใช้น้ำหนักสีเดียว

ภาพที่ 4.2 หอคอยแห่งความหวัง. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.

วิเคราะห์ผลงาน

ข้าพเจ้าเกิดการเปรียบเทียบสถานะของบุคคลระหว่างข้าพเจ้ากับบุคคลอื่นในเมื่อเลือกทางเดินกันคนละทางสถานที่และความสง่างามจึงต่างกัน ด้วยพื้นฐานของสภาพแวดล้อมแต่ความรักและความปรารถนา จึงมีแต่การสร้าง ความโดดเด่นให้เกิดขึ้นในความรู้สึก การอยู่ในสังคมที่ต่างกัน จึงถูกเปรียบเทียบได้กับการอยู่อาศัยในหอคอยคนละหอที่ห่างไกล

องค์ประกอบ ในภาพนี้เป็นการจัดใหม่แบบแยกกลุ่มรูปแบบเป็นสองกลุ่มชัดเจน กลุ่มที่แสดงอารมณ์และกลุ่มที่เป็นเหตุผลประกอบคือ กลุ่มรูปทรงที่เข้ามารับเพื่ออธิบายว่ากลุ่มแรกรู้สึกกับสิ่งใด

สี ในรูปแบบนี้เป็นโทนสีเขียว ความชื้นและการคลายของตะไคร่น้ำคือสิ่งแรกที่ข้าพเจ้ารู้สึกได้เป็นประการแรก หลังจากการมองรูปทรงที่เป็นลักษณะคล้ายแท่งสี่เหลี่ยมถึงจะมีรูปทรงคนในแท่งสี่เหลี่ยมแต่หากสามารถรักษาสถานภาพของรูปทรงสองรูปทรงนี้ได้ด้วยลักษณะอาการของสีก็จะทำให้การเขียนภาพง่ายขึ้น

ภาพที่ 4.3 มนุษย์ผู้เจ็บปวดจากการนิทา. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.

วิเคราะห์ผลงาน

เมื่อกลุ่มคนรวมตัวกันไม่ว่าจะทำกิจกรรมใดก็ตามการออกความคิดเห็นย่อมมีตามมาแต่ความกล้าแสดงออกและความรับผิดชอบต่องังคมีส่วนรวมมีมากน้อยไม่เท่ากัน กังคจึงอุดมไปด้วยเสียงแสดงความคิดเห็นต่อบุคคลอื่นจากความน้อยเนื้อต่ำใจและอิจฉา

องค์ประกอบในภาพแยกจุดเด่นด้วยสีและระยะไม่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษสำหรับรูปทรงหลักแต่มีความเกี่ยวเนื่องกันของรูปทรงแต่ละรูปทรงมีการใช้ลักษณะการรองรับในภาพกลุ่มคนที่อยู่ด้านล่าง

สี ข้ำพเจ้าใช้โทนสว่าง เพื่อให้เส้นที่ร่างภาพไว้ชัดเจนและใช้สีที่มีน้ำหนักกลางๆ มาใช้ตรงกลางรูปทรงเพื่อความกลมและน้ำหนักของสีสุดท้ายคือ สีดำใช้เพื่อขับรูปทรงให้เด่นขึ้น

ภาพที่ 4.4 ผู้หลงใหลการถูกเหยียบย้ำ. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.

วิเคราะห์ผลงาน

มีเพื่อนและคนรู้จักของข้าพเจ้าจำนวนมากที่ยอมเป็นเครื่องมือรองรับอารมณ์อันไม่สมเหตุผลด้วยการคิดว่านี่คือการแสดงความจริงใจต่อความรัก ความซื่อสัตย์ที่ติดตามอีกฝ่ายไปทั้งเรื่องถูกและผิด

องค์ประกอบมีกลุ่มคนที่เป็นผู้ถูกเหยียบซ้ำจนเจ็บและการก้มหน้าทั้งที่มีขนาดใหญ่จำนวนมาก ที่ทิ้งไว้ข้างลำตัวแสดงการยอมรับแบบเต็มใจกับกลุ่มรูปทรงหลักที่เหยียบอยู่ด้านบน

สี ใช้โทนสีสว่างเช่นเดิมแต่มีการเปลี่ยนสีที่เป็นน้ำหนักมาเป็นสีแดงและดำเพื่อความชัดเจนของกลุ่มรูปทรงหลัก

ภาพที่ 4.5 มนุษย์ผู้ถูกขังอยู่ในกรงกระดูก. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.

วิเคราะห์ผลงาน

เมื่อมองดูรูปทรงของกระดูกมนุษย์ ก็จินตนาการไปถึงกรงและหากคิดต่อไปอีกการที่มนุษย์ต้องอยู่ในกฎเกณฑ์เพราะมีเลือดเนื้อร่างกาย มนุษย์จึงมีอาจแสดงพฤติกรรมได้ตามที่ใจคิด ความอึดอัดที่ข้าพเจ้ามีจึงเป็นการตระหนักถึงคุณค่าของร่างกายและความถูกต้องและการกุมขังความอิสระแห่งความเป็นส่วนตัวและเอาแต่ใจ

องค์ประกอบ เป็นการเรียงรูปทรงแบบหน้าไปหลังชัดเจนไม่มีความสลับซับซ้อนมาก เหมือนภาพอื่นๆ เพราะจุดเด่นคือกระดูก การสร้างรูปทรงที่ซับซ้อนถึงถูกกลดทอนลงมา

สี มีลักษณะการเขียนที่หนากว่ารูปอื่นๆ เพราะรูปที่ผ่านมามีการเขียนในลักษณะที่เขียนแล้วเช็ดสีออกทำให้ภาพที่มีลายเส้นสวยงามแต่ก็บกร่องเรื่องอารมณ์ของสีการเขียนแบบหนักก็แสดงอารมณ์ความเป็นสีในลักษณะต่างๆ เป็นสีน้ำเงิน สีแดง ชัดเจนแต่ก็ควบคุมระยะได้ยาก และความเป็นรายเส้นที่สวยงามก็หายไป จึงเป็นการแก้ไขอันประกอบที่ต้องคงสภาพความเป็นจุดเด่นอย่างแรกคือ ลายเส้น การแก้ไข ที่ปรับปรุงในภาพต่อไปคือการลงน้ำหนัก สีหนา เฉพาะจุดเด่นเท่านั้น

ภาพที่ 4.6 มนุษย์ผู้ซั้วร้าย. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.

วิเคราะห์ผลงาน

ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดลักษณะของมนุษย์ที่มีพฤติกรรมรุกรานต่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ยกตัวอย่างคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ

องค์ประกอบ ข้าพเจ้าใช้ลักษณะผสมระหว่างมนุษย์กับटकแตนที่นั่งอย่างสง่างามและมีอิกรูปร่างหนึ่งนั่งข้างๆ เป็นการเชื่อมต่อรูปร่างโดยใช้ฟอร์มของการเข้าถึงหรือการประกอบไม้แบบง่าย ๆ

สี ข้าพเจ้าใช้โทนสีเทาเป็นระยะหลังและใช้การระบายแบบเน้นสีทึบมีมวลช่วงตรงกลางที่เป็นจุดเด่น มีการลงสีแสงเป็นสีเหลืองเพื่อปริมาตรของแขนและบริเวณใบหน้าและกระจายแสงสีเหลืองออกมาที่บริเวณรูปคนรูปเล็ก ให้เข้มออกน้ำตาล เพื่อระยะของภาพและปิดสีขาวเพื่อให้รูปทรงที่เหลือไม่มีความน่าสนใจแต่ยังคงเป็นเรื่องราวอยู่ในภาพเพื่อส่งเสริมงานให้มีความสมบูรณ์

ภาพที่ 4.7 ราศะ. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 200 x 180 ซม.

วิเคราะห์ผลงาน

มนุษย์เรามีความต้องการด้านศิลปะราศะมากยิ่งขึ้นทุกซ์แก่ตนเอง ข้าพเจ้าเปรียบเทียบ มนุษย์ผู้มีโชควาสนาในด้านกามารมณ์ว่าเป็นที่ตั้งแห่งความทุกซ์ ทั้งที่มนุษย์เองต้องการสมปรารถนาในเรื่องความรักแต่หากมีมากเกินไปก็จะเป็นภัยแก่ตนเอง

องค์ประกอบใช้รูปทรงของผู้มีวาสนาจะเป็นการเกร็งแขนอันแสดงถึงความน่าเกรงขาม และมีรูปทรงเล็กๆ จัดวางอยู่เหนือรูปทรงใหญ่เป็นการเสริมบารมี

สี เป็นโทนขาวดำและใช้แสงเงาเข้าด้านกลางวัตถุและปล่อยให้หน้าหนักสีเริ่มลดลง

วิเคราะห์รูปทรงส่วนงานหรือโครงสร้างของภาพ

รูปทรงทั้งหมดเป็นรูปทรงซ้อนกันไม่มีส่วนที่เป็นรูปทรงเป็นส่วนปิดทุกเส้นเป็นรูปทรงเปิดมีลักษณะโค้งเป็นเส้นล้อกันทุกรูปทรง

4.4 วิเคราะห์กลุ่มรูปทรงต่างๆ

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มรูปทรงขนาดใหญ่มีรูปทรงคนสามคนซ้อนกัน โดยรวมเป็นรูปทรงคนหนึ่งคน

กลุ่มที่ 2 เป็นรูปทรงขนาดเล็กกว่าและแต่มีลักษณะของเส้นเหล็กแหลมที่อยู่ข้างหลัง

กลุ่มที่ 3 กลุ่มรูปทรงขนาดเล็กที่สุดและกระจายเต็มภาพแต่มีลักษณะไม่น่าสนใจแต่มาด้วยจำนวน

วิเคราะห์ต่อเนื่องระหว่างรูปทรงในระหว่างรูปทรงจะมีลักษณะมือที่เชื่อมรูปทรงคนและส่วนของเท้าเพื่อให้รูปทรงคนไม่แยกออกจากกันจนมีข้อแตกต่างมาก

ภาพที่ 4.8 วิเคราะห์กลุ่มรูปทรงในผลงานชื่อ พาจิตวิญญูณที่บอบช้ำกลับบ้าน

ภาพที่ 4.9 ภาพร่างผลงานชื่อ โคนขังนานจนเป็นสิงห์โต

4.5 วิเคราะห์รายละเอียดแต่ละรูปทรง

รูปทรงทั้งหมดเป็นการตัดและนำมาแทนที่ในรูปทรงเดิมเพื่อเปลี่ยนพื้นที่เดิมให้มีรายละเอียดและพร้อมที่จะเกิดเป็นรูปทรงที่มีความหมายใหม่ ในธรรมชาติมีการเจริญเติบโตจากสิ่งเก่าและเป็นสิ่งที่ใหม่บนพื้นฐานของสิ่งเก่า

บทที่ 5

สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ

สภาวะจิตใจที่สำนึกยังคงเป็นแหล่งกำเนิดจินตนาการทางศิลปะอันไร้ขอบเขต

การสเก็ตภาพอย่างต่อเนื่องและคิดถึงงานศิลปะอยู่ตลอดเวลาต่างจากความขยันปฏิบัติงานตามปกติอยู่ประการหนึ่งคือ ข้าพเจ้าได้อยู่กับตัวเองและความคิดอยู่เสมอว่าตนเองกำลังก้าวไปบนสถานที่จำลองเพื่อฝึกซ้อมจิตใจได้เข้มแข็งภาพจำลองที่ปรุงแต่งถึงการคิดฝันว่าทำได้คิดได้พูดอยู่กับตนเองความคิดเห็นที่ข้าพเจ้ามีต่อบุคคลอื่นเป็นภาพความน่าสนใจที่ข้าพเจ้ามีต่อบุคคลอื่นเป็นภาพโลกที่เรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยอารมณ์ที่พลุ่งพล่านไปด้วยพลังแห่งจิตใจที่สำนึกที่เพิ่มความรุนแรงด้วยความกลัวความละเอียดและการไร้คนรับผิดชอบ ผลของความรู้สึกเจ็บปวดและผิดหวังมีอิทธิพลกว้างไกลความรู้สึกแบบนี้ทำให้การตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตสั้นลงเพราะความกลัวและความเจ็บปวดมีสิ่งต่างๆ ที่เราเคยบูชาและรักใคร่ให้หายไปจนเหลือแต่ตัวเราเองที่ไม่เป็นการยากเลยที่จะแสดงพฤติกรรมอันรุนแรงต่อสิ่งที่สูญเสียไปแล้ว บางครั้งสังคมพยายามอธิบายผ่านผู้คนที่ประสบอารมณ์เช่น อาจถูกทอดทิ้งให้ผิดหวังคนประเภทนี้ไม่มีอะไรและโดดเดี่ยวในขณะที่ความจริงอีกด้านคือทุกคนต้องผ่านเรื่องราวที่เจ็บปวดและสิ้นหวังนี้ทุกคนและข้าพเจ้าหวังว่างานศิลปะของข้าพเจ้าเป็นเนื้อหาตอนหนึ่งของผลกระทบที่เกิดความรู้สึกผิดหวังที่ยังคงเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปตามสังคมที่พัฒนาไปอย่างไม่หยุดนิ่ง

บรรณานุกรม

กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. จักรพรรดิพิทยา : ครั้งที่ 7, 2542.

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. โลกศิลปะศตวรรษที่ 20. ด้านสุนทรภาพการ: พิมพ์ครั้งที่ 1, สิงหาคม, 2545.

สกนธ์ ภู่งานดี. จิตรกรรมสร้างสรรค์. มิตรสัมพันธ์ กราฟฟิค, ธันวาคม : 2545.

พุทธทาสภิกขุ. คู่มือมนุษย์ ฉบับสมบูรณ์. คดาตาพับลิเคชั่น จำกัด : พิมพ์ครั้งที่ 1, กันยายน, 2547.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล : อานุกาฬ ธีระชัย

วัน เดือน ปีเกิด : 26 สิงหาคม 2522

ที่อยู่ : 38 หมู่ 2 ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

การศึกษา

- มัธยมทรงธรรม
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง
- ศป.ม.(ทัศนศิลป์) ภาควิชาจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2545 - นิทรรศการศิลปะกลุ่มบรรเจิด
- 2549 - อมตะ อาร์ท อวอด
- 2551 - นิทรรศการศิลปกรรม ป.ต.ท. ครั้งที่ 23
  - ศิลปกรรม พานาโซนิค
  - ร่วมแสดง การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 54